

АКТУАЛЬНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Остап МУЗИКА, Катерина ТИМРУК-СКОРОПАД

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Фізична підготовка, участь у спортивних та фізичних тренуваннях у межах реалізації військово-прикладної фізичної підготовки є важливою і невіддільною частиною навчання і виховання курсантів у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) [6, 7]. Великий обсяг фізичних навантажень та прагнення курсантів поліпшити свої результати можуть призводити до травмувань [5]. Питанням загальних організаційно-профілактичних заходів гарантування безпеки на навчально-тренувальних заняттях у ВВНЗ українські науковці приділили багато уваги. Однак питання застосування фізичної терапії для попередження виникнення та реабілітації травм надмірного використання вивчено недостатньо. Такі травми можуть значно та тривало обмежувати функціонування курсантів, знижувати їхню можливість витримувати фізичне навантаження та виконувати навчальні обов'язки.

Мета – обґрунтувати актуальність фізичної терапії курсантів вищих військових навчальних закладів України.

Методи: аналіз наукової літератури та нормативно-правових документів.

Результати. Регуляція надання реабілітаційної допомоги курсантам ВВНЗ відбувається відповідно до Законів України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Наказу МОУ «Про затвердження Інструкції про організацію санаторно-курортного лікування, медичної та медико-психологічної реабілітації у Збройних Силах України».

За Законом України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» (від 3 грудня 2020 року № 1053-IX) уведено поняття «реабілітаційна допомога у сфері охорони здоров'я» («реабілітаційна допомога»), яку називають діяльність фахівців із реабілітації у сфері охорони здоров'я, що передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію функціонування осіб, які зазнають або можуть зазнати обмеження повсякденного функціонування у їхньому середовищі. Врахування такого підходу до корекції стану опорно-рухового апарату курсантів для попередження виникнення обмеження повсякденного функціонування, а також фізичної терапії у разі травми передбачає методологічного й методичного обґрунтування та розроблення відповідних програм фізичної терапії.

Обговорення. Питанням профілактики та фізичної терапії типових хронічних травм (травм надмірного використання) опорно-рухового апарату курсантів присвячено значну кількість іноземних досліджень. Розроблено заходи та впроваджено програми освіти, профілактики та самоменеджменту фізичної терапії для травм плеча, ротаторної манжети плеча [2], передньої хрестоподібної зв'язки [3], ахіллового сухожилля [1], плантарного фасциїту [4] та медіального великогомілкового стрес-синдрому.

В Україні основну увагу зосереджено на гарантуванні профілактичних заходів безпеки на навчально-тренувальних заняттях для попередження гострих травм. Аналіз нормативно-правового забезпечення реабілітації виявив, що доступом до реабілітації забезпечено курсантів ВВНЗ, що мали гострі тяжкі травми та яких після лікування відповідно до висновку госпітальних військово-лікарських комісій скеровано в лікувально-профілактичні заклади.

Висновки. Зважаючи на значний обсяг фізичних навантажень, частина курсантів отримує травми різного рівня складності, що призводять до обмеження функціонування та можливості

виконувати навчальні й службові обов'язки. Нормативно-правове забезпечення реабілітації курсантів охоплює осіб із гострими й тяжкими травмами. Застосування засобів фізичної терапії для профілактики й реабілітації травм надмірного використання є недостатнім і потребує подальшого вивчення та впровадження в навчальний процес й клінічну практику.

Ключові слова: реабілітація, фізична терапія, курсант, травма.

Список використаних джерел

1. Accelerated rehabilitation following Achilles tendon repair after acute rupture – Development of an evidence-based treatment protocol / Mareen Brumann, Sebastian F Baumbach, Wolf Mutschler, Hans Polzer // *Injury*.– 2014.– Vol. 45, is. 11.– P. 1782–1790.
2. Ellenbecker T. Rehabilitation of shoulder impingement syndrome and rotator cuff injuries: An evidence-based review / Todd Ellenbecker, Ann Cools // *British Journal of Sports Medicine*.– 2010.– Vol. 44(5).– P. 319–327.
3. Filbay S.R. Evidence-based recommendations for the management of anterior cruciate ligament (ACL) rupture / Stephanie R Filbay, Hege Grindem // *Best practice & research. Clinical rheumatology*.– 2019.– Vol. 33(1).– P. 33–47.
4. Lim A. T. Management of plantar fasciitis in the outpatient setting / Ang Tee Lim, Choon How How, Benedict Tan // *Singapore medical journal*.– 2016.– Vol. 57.– P. 168–171.
5. Incidence and characteristics of meniscal injuries in cadets at a military School, 2013–2015 / Ji Zheng Ma, Shu Fang Cui, Fei Hu [et al.] // *Journal of athletic training*.– 2016.– Vol. 51.– P. 876–879.
6. Ковальчук А. Техніка безпеки при проведенні занять з фізичної підготовки / Андрій Ковальчук, Юрій Зайдовий, Юрій Антошків.– Львів : ЛППБ МНС України, 2004.– 86 с.
7. Красота В. М. Військово-прикладна фізична підготовка курсантів / Красота В. М. // *Слобожанський науково-спортивний вісник*.– 2014.– № 2.– С. 85–89.